

Braadkippenbedrijf Breemans durft afwijkend te denken en te handelen

tekst en beeld: Luc Maertens

Opendeurdagen zijn goede gelegenheden om kennis te maken met innovatieve bedrijven of technieken. Maar omwille van de coronaperikelen zit het er niet direct in dat er dit jaar nog zullen doorgaan. Als alternatief trokken we in juni, na het opheffen van de meeste beperkingen, zelf naar een groot braadkippenbedrijf dat recent sterk uitgebreid had en er ook nogal afwijkende of beter gezegd vrij originele ideeën op na houdt. Een aangename kennismaking met bedrijf Breemans te Bree.

Melkkoeien moeten wijken voor braadkippen

Bart en Sonja Breemans-Vandewauw namen in 1995 het grote ouderlijke melkveebedrijf over en de eerste braadkippen kwamen er met de bouw in 2001 van een stal met capaciteit voor 27.000 kuikens. Tien jaar later werd uitgebreid met een 2de stal van 40.000. De opstap naar een groot gespecialiseerd braadkippenbedrijf kwam er in 2015 met de bouw van drie grote nieuwe stallen zodat het totale aantal plaatsen opliep tot iets meer dan 200.000.

De oudste van hun zonen, Yves, had interesse om in het bedrijf te komen maar helemaal niet om met melkkoeien verder te werken. "De stal en infrastructuur voor onze 150 koeien was dringend aan vernieuwing toe. De hoge investering en de desinteresse van Yves dreven me in de richting van een toch wel emotionele beslissing, namelijk het melkveebedrijf stop te zetten. Na drie generaties melkveehouders geen gemakkelijke beslissing maar ook bedrijfseconomisch waren de kippen een betere optie dan te investeren in melkkoeien", een beslissing waar Breemans nu gelukkig mee is. "Want een braadkippenbedrijf geeft je toch ook heel wat meer vrijheid en levenskwaliteit dan een melkveebedrijf", aldus onze ervaren gesprekspartner.

De omschakeling van het melkvee had plaats in 2019 met de bouw van de 5 nieuwe braadkippenstallen met een totale capaciteit van 250.000. Deze stallen zijn ondergebracht in een nieuwe vennootschap waar hun zoon Yves (21) de bedrijfsleider van is. De familie prijst zich gelukkig dat de omgevingsvergunning, ingediend in 2017, al bij al vrij vlot verkregen werd.

Bart Breemans (rechts) en zijn zoon Yves (21) hebben de melkkoeien afgestoten en volledig ingezet op een groot braadkippenbedrijf.

De nieuwe stallen

De vijf identieke nieuwe stallen (115 x 21m) werden mooi ingepland op de bedrijfssite, 4 op een rij en de 5de bij de oudere stallen. Momenteel ziet de omgeving, mede door de afbraak van de melkveestallen, er nog wat rommelig uit. Maar eens je de naar de nieuwe stallen trekt krijg je een gans andere beeld: professionaliteit, verharding, aandacht voor bioveiligheid en een doordachte inplanting. Zo is er een 'propere' toegang voor aanvoer (kuikens, voeder, ...) en een 'vuile' afvoerweg achteraan de stallen voor kadaveropslag en -ophaling, afvoer mest en aflevering van de braadkippen.

De stallen zijn voorzien van een lichtstraat, een grote stofbak achteraan en een voerkeuken torent hoog boven de stallen uit. Voor dit toch wel indrukwekkende nieuw bedrijf, liep de investeringskost op tot zo'n €16 per braadkuikenplaats.

"De stallen zijn niet direct veel verschillend van deze van 2015, maar wel met specifieke aandacht voor hygiëne, ventilatie en koeling en efficiënte reiniging. Ik heb jaren terug met een salmonella besmetting gekampt en weet hoe moeilijk het is om hiervan af te geraken. Dus zo weinig mogelijk leidingen, toestellen of zaken die het kuisen bemoeilijken in de stal", aldus Bart Breemans.

De imposante voerkeuken die de rij van 4 nieuwe stallen bedient bestaat uit 4 grote silo's van ieder 70 m3, drie voor braadkip-

penvoer en één voor tarwe. Via bunkerwegers wordt het voeder verder gestuurd naar overslagsilo's zodat de voeropname per stal mooi afzonderlijk kan opgevolgd worden.

Er hangen geen goten aan de stallen, maar alle hemelwater wordt opgevangen op de verharde tussenruimten tussen de stallen en via een drainage gestuurd naar een grote vijver achteraan de stallen. Met dit water worden de stallen, stofbakken en diverse materialen gepest.

Bemerk dat in alle stallen en in de stofbakken de regenwateraanvoer ingebouwd is zodat er ter plaatse vlot aan het ondergronds regenwaternet kan aangesloten worden.

Twee warmtewisselaars per stal

"In mijn stallen van 2015, uitgerust met één warmtewisselaar, heb ik problemen om een homogeen en gelijkmatig klimaat te bekomen. Afhankelijk van de plaats en de afstand tot de inlaat van de warmtewisselaar treden er temperatuurverschillen van 3-4°C op. Om dit te verhelpen heb ik twee warmtewisselaars per stal geïnstalleerd. Op het eerste gezicht een kostelijke investering maar door de goede technische resultaten en de grote warmterecuperatie een investering die zich snel terug verdient", motiveert Breemans zijn beslissing. "Ik kies niet altijd voor een goedkope oplossing, maar wel één waar ik in geloof en die zich terug betaalt in de technische resultaten van mijn braadkippen".

De AIR2-DS warmtewisselaars, van ITB Climate, die tussen de stallen geplaatst zijn meten maar liefst 13 m. De uitgaande stallucht stroomt langs de lange horizontale holle lamellen en de inkomende lucht gelijktijdig in tegenstroom door dezelfde lamellen, wat zorgt voor een hoog thermisch rendement. De uitvoering is volledig uit gladde kunststof voor minimale vuilhechting en is ook niet onderhevig aan corrosie.

"Nu komen we wel tot een zeer aangenaam, homogeen stalklimaat. De nieuwe warmtewisselaars zijn daarbij uitgerust met een automatisch spoelsysteem dat ervoor zorgt dat de lamellen

Er is gekozen voor 2 warmtewisselaars per stal om een homogeen stalklimaat te bewerkstelligen. Ze zijn volledig uit gladde kunststof, gedeeltelijk zelfreinigend en garanderen een hoog rendement.

tijdens de ronde vrij zuiver blijven. Dit spoelwater, samen met het condenswater, wordt opgevangen via het door ons voorziene drainagesysteem. Door de vele toegangsluiken zowel bovenaan als aan de zijkanten, en de iets grotere afstand tussen de lamellen kan één persoon in één dag alle warmtewisselaars perfect reinigen na iedere ronde", geeft een tevreden Breemans me mee.

De ventilatie en verwarming

De stalcomputers (één per stal) sturen de verwarming en ventilatie aan. In een afzonderlijk gebouw zijn drie grote gasbranders geïnstalleerd die vandaaruit het warm water sturen naar de warmtewisselaars.

De inkomende lucht van de warmtewisselaars wordt opgevangen in een soort vangbak tegen de nok van de stal en vandaaruit met circulatieventilatoren homogeen de stal rondgestuurd. "Ik hou van grote debieten, lage lichtsnelheden en vooral geen lek-

Vier van de 5 nieuwe stallen mooi naast elkaar ingepland. Bemerk de grote stofbakken achteraan evenals de centraal geplaatste voederkeuken.

ken zodat de luchtstromen perfect kunnen gestuurd worden”, is Bart categoriek. “Want het klimaat bepaalt enorm de gezondheid van de kuikens en ze moeten perfect homogeen verspreid zitten in de stal, zoals je kunt zien is dit het geval”.

De ventilatie is volgens het cascadesysteem, waar eerst één ventilator achteraan tegen de nok in werking gesteld wordt, vervolgens progressief twee regelbare ventilatoren en tenslotte zijn er nog 8 grote ventilatoren om te kunnen gaan naar maximale debieten. Bemerkt dat deze ventilatoren door PVC geïsoleerde deuren, buiten in de stofbak, perfect afgesloten zijn wanneer ze niet functioneren dit om warmteverliezen te vermijden.

Naast de zijdelinkse inlaten zijn er in iedere kopgevel nog een drietal grote inlaten die indien nodig kunnen ingeschakeld worden. Ook zijn er hier twee afzuigventilatoren geïnstalleerd die dienst doen bij het wegladen van de kippen.

Koeling op verschillende niveaus

Niemand moet meer overtuigd worden van het effect van koeling dan Bart Breemans. De stallen zijn standaard uitgerust met nevelkoeling binnen in de stal maar eveneens met buitenkoeling voor de inlaten. Deze zorgen voor een soort wolk van gekoelde lucht voor de inlaten. “Met beide samen kan ik vlot een 7-8°C lagere temperatuur in de stallen bekomen bij hoge buitentemperatuur. Maar in de toekomst wil ik nog een stap verder gaan door met een haspelsysteem regenwater te vernevelen over de daken en zo een grotere wolk van gekoelde lucht te creëren op warme dagen vooraleer deze in de stal gezogen wordt”.

Aan innovatieve ideeën ontbreekt het Bart Breemans niet, want ook de plannen om grondwater van 3°C op te pompen en via een grote centrale radiator te sturen naar de warmtewisselaars zijn concreet. Hiermee zullen de warmtewisselaars omgekeerd kunnen werken en in plaats van de inkomende lucht op te warmen deze afkoelen op warme dagen bij de oudere kippen. Door de aanwezigheid van een centrale verwarmingsunit in een afzonderlijk gebouw, is er de mogelijkheid om dan vlot over te schakelen van verwarming naar koeling met de warmtewisselaars.

Contractuele basis

Intussen zijn er een 4tal ronden braadkippen opgezet in de nieuwe stallen. “Mede door het goede klimaat en de gezondheid van de kippen in de stallen zijn we zeer tevreden met de productieresultaten. Een VC van gemiddeld 1,55 halen we. We werken reeds zeer lang met dezelfde voerpartner en dezelfde broeierij op basis van kwaliteit en vertrouwen.

Met de voerleverancier hebben we een 3jarig contract met een vaste voerprijs en vaste afleverprijs. Deze heeft op zijn beurt ook contractuele afzetgaranties o.a. naar Colruyt toe. Voor ons is het uiterst belangrijk om goede technische resultaten te behalen, hierin zit onze winst. Vandaar dat we sterk inzetten op alles wat de diergezondheid ten goede komt”.

De stallen zijn uitgerust met een lichtstraat die buiten met een doek kan afgedekt worden. Bemerkt verder de nevelkoeling en de 'kadaverlijn' om in de lange stallen de dode kippen vlot te kunnen verzamelen.

De ingeblazen lucht van de warmtewisselaars wordt 'opgevangen' in de nok en vandaaruit via circulatieventilatoren homogeen verspreid in de stal.

Op mijn vraag of de kuikens in de stal uitkomen antwoordt Bart me dat in zijn situatie de drie dagen dat iedere ronde dan langer duurt zich niet met zekerheid vertaalt in een hoger bedrijfsrendement. Maar hij volgt de evoluties hieromtrent op de voet op om eventueel te integreren in de bedrijfsvoering.

Op dit grote bedrijf is er naast Bart en Yves nog één fulltime arbeidskracht in dienst. Deze wordt buiten piekmomenten vooral ook ingezet om klussen uit te voeren. Het zuiver spuiten van de stallen gebeurt wel door een gespecialiseerde firma maar het verwijderen van het strooisel, het inweken en de eerste reiniging evenals het ontsmetten van de stallen wordt in eigen beheer uitgevoerd.

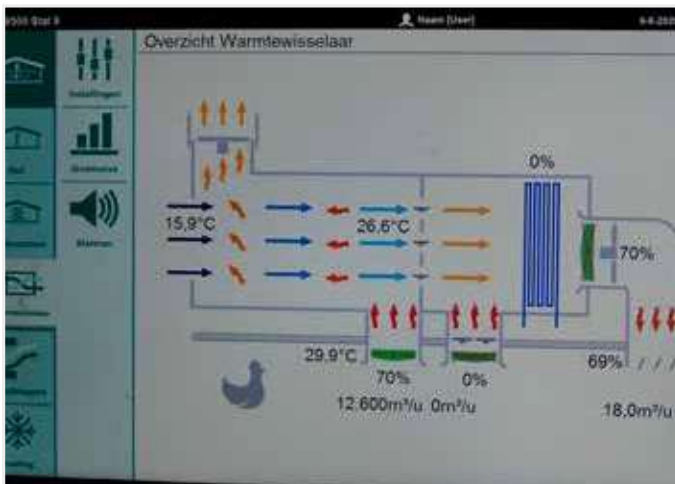
Minder opgezet

Op de plaats van de afgebroken melkveestal is gepland om in de toekomst een gebouw te zetten voor ontvangst en administratie. Ook het sanitair sas zou hier ondergebracht worden evenals ruimtes voor o.a. de vangploegen met douches en eetruimte.

Op het einde van het zeer interessante bezoek geeft de welbespraakte bedrijfsleider nog mee dat er 12% minder kuikens opgezet werd in de april ronde. "Omdat ik op contractuele basis werk, kost me dit vele duizenden euro's. Maar als sector moeten we gezamenlijk problemen aanpakken en ook mijn afzetpartner was hier gelukkig mee. Iedere schakel in de keten moet in moeilijke omstandigheden zijn verantwoordelijkheid opnemen!"

Yves Breemans ziet het wel zitten in een toekomst met vleeskippen. De opvolging en diverse technieken spreken hem aan.

Computerbeeld van de werking van de warmtewisselaar bij de 14d oude kuikens. De uitgaande stallucht van 29,9°C warmt de inkomende lucht van 15,9°C op tot 26,6°C vooraleer hij in de stal geblazen wordt.

Bij extreme hitte koelt het bedrijf ook buiten door middel van sproeiers voor de inlaten en door regenwater over de stallen te sproeien en een nevelwolk te creëren.